

Türk Dövlətləri Təşkilatının qlobal miqyasda əhəmiyyəti artır

2009-cu ildə Naxçıvan Sazişi ilə əsas qoyulmuş Türk Dövlətləri Təşkilatı (TDT) beynəlxalq arenada mühüm aktorlardan birinə çevrilməkdədir. Üzv ölkələr arasında əlaqələrin genişləndirilməsi, qarşılıqlı maraq doğuran bir çox sahələrdə əhəmiyyətli layihələrin həyata keçirilməsi təşkilatın güclənməsinə imkan verib. Xüsusilə də, TDT-yə üzv ölkələrin ortaq tarix, etnik kök, dil, dostluq, qardaşlıq, qarşılıqlı etimad prinsipləri əsasında birləşməsi digər beynəlxalq və regional təşkilatlarla müqayisədə bu təşkilatı daha monolit, güclü və unikal edir.

Milli Məclisin deputatı Zaur Şükürov qəzetimizə açıqlamasında bildirib ki, oktyabrın 7-də Azərbaycanın qədim şəhəri olan Qəbələdə "Regional sülh və təhlükəsizlik" mövzusunda keçirilən Türk Dövlətləri Təşkilatının 12-ci Zirvə görüşündə müzakirə edilən məsələlər, üzv ölkələrin təklifləri və Azərbaycanın təşkilata yenidən sədrliyə başlaması istər TDT-nin təşkilat olaraq inkişafında, istərsə də üzv və müşahidəçi dövlətlər arasında əməkdaşlığın dərinləşməsində mühüm rol oynayacaq. "Xüsusilə qeyd edilməlidir ki, Prezident İlham Əliyevin liderliyi ilə ölkəmizin yaratdığı yeni geosiyasi reallıqlar, işğala və separatizmə son qoyması nəticədə regionda sülh və sabitliyin təmin edilməsi və davamlı inkişafa nail olunması istiqamətində tarixi nailiyyətdir. Məhz bu reallıq, region dövlətləri arasında əlaqələrin genişləndirilməsi üçün əlverişli imkan yaratmaqla yanaşı, beynəlxalq təşkilatların və aparıcı dövlətlərin bölgəmizə marağının artmasına da səbəb olub", - deyir o əlavə edib.

Deputat deyib ki, Prezident İlham Əliyev 12-ci Zirvə görüşündəki çıxışında səsləndirdiyi fikirlərdə də məhz bu kimi məqamlara toxunub: "Daxili siyasi və iqtisadi sabitlik, əhəmiyyətli geostrateji mövqe, müsbət demografiya və gənc əhali, nəqliyyat-logistika sahəsində böyük im-

kanlar, təbii resurslar, habelə hərbi və hərbi-texniki sahədə artan potensial TDT-ni qlobal arenada vacib aktora çevirir. Təşkilatımızın təməl səndə olan Naxçıvan Sazişində sülhün qorunması və təhlükəsizlik əsas məqsəd və vəzifələr sırasında yer alıb. Dünyanın üzləşdiyi hazırkı geosiyasi və təhlükəsizlik çağırışları fonunda, ötən il Şuşada qeyri-rəsmi Zirvə görüşü zamanı qəbul edilmiş Qarabağ Bəyannaməsinə və bugünkü Zirvə Görüşünün "Regional sülh və təhlükəsizlik" mövzusunə uyğun olaraq, türk dövlətlərinin vahid güc mərkəzi kimi çıxış etməsi olduqca vacibdir".

Z.Şükürov bildirib ki, TDT üzv dövlətləri arasında əməkdaşlıq sahələri sırasında ticari-iqtisadi, nəqliyyat-logistika və təhlükəsizlik məsələləri xüsusilə önəm kəsb edən istiqamətlərdir: "Məntiqi olaraq qeyd edilməlidir ki, məhz bu sahələrdə əlaqələrin dərinləşdirilməsi, ortaq layihələrin gerçəkləşdirilməsi təşkilatın gələcəkdə daha sabit inkişaf etməsinə, qlobal təhlükə və təhdidlərdən müdafiə olunmasına imkan verəcək. Torpaqlarımızın işğaldan azad olunması ilə suverenliyimiz və ərazi bütövlüyümüzün təmin edilməsi, BMT-nin məlum dörd qətnaməsinin Azərbaycan tərəfindən icra olunması ölkəmizin qlobal sülh və təhlükəsizliyə əhəmiyyətli töhfə

verməsinin sübutu olmaqla yanaşı, qlobal sülhün və təhlükəsizliyin qorunmasında məsuliyyət daşıyan beynəlxalq təşkilatların fəaliyyətsizliyini nümayiş etdirdi. Prezident İlham Əliyev çıxışında bununla bağlı qeyd etdi: "2020-ci il 44 günlük Vətən müharibəsində tarixi Zəfərimiz, həmçinin 2023-cü ildə qətiyyətli antiterror tədbirləri nəticəsində Azərbaycan torpaqlarının 30 illik işğalına son qoyuldu. Bununla da ölkəmizin ərazi bütövlüyü və əzəli torpaqlarımız üzərində suverenliyi bərpa olundu. Bu tarixi nailiyyət yalnız Azərbaycanın milli iradəsinin və əzmkar mübarizəsinin təntənəsi deyil, eyni zamanda bölgədə ədalətin, sülhün və sabitliyin bərqərar olunmasına mühüm töhfədir. İki ay əvvəl Vaşinqtonda, Ağ Evdə Azərbaycanla Ermənistan arasında sülh sazişinin paraflanması Cənubi Qafqazı sülh məkanına çevirəcək. Vaşinqton Zirvəsi çərçivəsində, eyni zamanda ATƏT-in Minsk qrupunun və əlaqədar strukturların bağlanması üçün edilmiş birgə müraciətə uyğun olaraq, sentyabrın 1-də ATƏT tərəfindən qəbul edilmiş qərarla keçmiş münaqişənin bu qalıqları da aradan qaldırıldı".

Deputat deyib ki, digər mühüm bir məqam isə Orta dəhlizin vacib seqmenti olan Zəngəzur dəhlizinin (TRIPP) fəaliyyətə başlaması ilə əlaqədar ölkəmiz tərəfindən mühüm addımların atılmasıdır. 8 avqustda Vaşinqton görüşü zamanı məhz bu layihənin gerçəkləşməsi istiqamətində də vacib razılaşma əldə edilməsi Azərbaycan liderinin prinsipial, müstəqil və milli maraqlarımıza cavab verən uğurlu xarici siyasət kursunun təntənəsi oldu. Zəngəzur dəhlizi (TRIPP) nəinki Orta dəhliz, həm də Şimal-Cənub dəhlizi çərçivəsində son dərəcə cəlbədicə və əhəmiyyətli bir layihədir. Vaşinqton razılaşmasından sonra bu layihəyə aparıcı beynəlxalq şirkətlərin və Avropa İttifaqının (Aİ) marağı artmaqdadır. Mərkəzi Asiya ölkələri ilə son illər intensiv əməkdaşlıq edən Aİ bu bölgənin nadir metallarının və təbii ehtiyatlarının Avropaya səmərəli şəkildə nəqli istiqamətində planlar üzərində işləyir. Aİ rəsmilərinin son aylar regionun nəqliyyat infrastrukturunun inkişafına diqqət ayırması da məhz bu niyyətdən xəbər verir. Bu xüsusda, Orta dəhlizin və bu layihədə açar dövlət olan Azərbaycanın rolu əvəzsizdir.

Z.Şükürov vurğulayıb ki, qeyd edilənləri nəzərə almaqla belə nəticəyə gəlmək olar ki, artıq qlobal miqyasda vacib orta gücə çevrilən Azərbaycanın TDT-yə sədrliyi dönəmi təşkilatın gələcək inkişafına mühüm töhfə verməklə yanaşı, beynəlxalq arenada əhəmiyyətli bir əməkdaşlıq platforması olaraq bu quruma marağı daha da artıracaq.

Ə.QARDAŞXANOVA,
"Azərbaycan"